

[Statsministeren.]

samarbejde, der har fundet sted lige fra begyndelsen. Vi kunne slet ikke have begyndt uden dette samarbejde, særlig med England, men også med USA og senere med Frankrig og den internationale organisation. Når jeg siger, det er under udvikling, mener jeg blot, at det bliver større og større.

Når det ærede medlem spørger, om jeg mener, der anvendes for lidt på andre områder, så fremgik det af min besvarelse, at jeg mener, der anvendes alt for lidt, og at vi skal tage alt det initiativ, vi kan, til at der bliver anvendt mere, når der kommer fornuftige forslag.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om udøvelse af jordemodergerning.

Valgt blev: *Elna Syvertsen, Lis Groes, Lysholt Hansen, Hougaard, Bjørn Krogh, Viola Nørlov, Astrid Skjoldbo, Robert Sørensen, Else-Merete Ross, Ellen Poulsen, Conrad Kofoed, Rarankjær, Jacob Sørensen, Ellen Strange Petersen, Hanne Budtz, Clara Munck og Skræppenborg-Nielsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om fremme af udbyttedeling og oprettelse af sociale fonds.

(Første behandling findes i tidenden, sp. 830, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 155).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Robert Sørensen: Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om fremme af udbyttedeling og oprettelse af sociale fonds har holdt 2 møder og stillet en række

spørgsmål til arbejdsministeren, spørgsmål om nævnets administration og om dets virksomhed og om, hvor mange firmaer der har benyttet sig af nævnets arbejde. Disse spørgsmål er besvaret tilfredsstillende. Derimod har spørgsmålet om de skattelettelser, der er opnået i forbindelse med oprettelsen af sociale fonds og udbyttedeling, ikke kunnet besvares af ministeriet på grund af ligningsmyndighedernes tavshedspligt. Vi var nogle i udvalget, der kunne have tænkt os at høre, hvor meget man havde sparet i skat ved oprettelsen af disse sociale fonds.

Jeg skal på udvalgets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse uændret.

Anker Lau: Som ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Robert Sørensen, sagde, har den højtærede arbejdsminister besvaret en række spørgsmål, som udvalget har stillet. Det vil også jeg gerne takke for.

Som vi jo forudså ved første behandling, er det ikke så forfærdelig store ting, der er sket. Udbyttedeling er der ikke så meget af i ordets egentligste forstand, men det faktiske er vel også, at udbyttedelingen finder sted over lønnen og over de overenskomstforhandlinger, der finder sted.

Det er de sociale fonds, som har stået i forgrunden, selv om tallene her heller ikke er imponerende. Det ædle formål med hele lovgivningen, nemlig at give tryghed på arbejdspladsen og fremme det gode forhold mellem produktionens parter, mener vi er rigtigt, så længe ordningen udvikler sig på frivilligt grundlag, og vi kan derfor tiltræde det lovforslag, der her foreligger. Der er dog et enkelt område, jeg gerne vil gøre nogle bemærkninger om.

I den beretning, der er udsendt om udvalgets virksomhed i 1959, omtales en skrivelse fra nævnet, som har været tilstillet skattedepartementet. Med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere, hvad der siges her, side 14:

„Nævnet giver i skrivelsen udtryk for den formening, at det vil virke betydeligt fremmende på gennemførelsen af udbyttedeling i form af oprettelse af sociale fonds på landets erhvervsvirksomheder, dersom skattemyndighedernes praksis kunne ændres således, at der blev åbnet mulighed for, at midler, der af en

[Anker Lau.]

arbejdsgiver overføres til en social fond, på visse nærmere betingelser kan forblive indestående i yderens erhvervsvirksomhed som aktiekapital eller fremmed kapital ejet af fonden, uden at retten til at foretage fradrag i den skattepligtige indkomst forspildes.“

Der er her givet udtryk for noget rigtigt. Denne skrivelse er sendt videre med den højtærede arbejdsministers anbefaling, så vidt jeg kan forstå, til skattedepartementet. Skrivelsen er fra september 1959, men skattedepartementet har først udtalt sig om sagen den 13. februar 1961. Det har altså taget ca. halvandet år. I svaret meddeler man, at den gældende lov forhindrer, at noget sådant kan finde sted. Derefter er skrivelsen sendt videre til finansministeriets udvalg, hvor man behandler beskatningen af forsikrings- og pensionsordninger, og her ligger den stadig. Nu håber jeg ikke, den skal ligge her i halvandet år, for så går der alt for lang tid, og da denne sag, synes jeg, indeholder rigtige tanker, vil jeg henstille, at den bliver fremmet mest muligt. Små virksomheder har vanskeligt ved at undvære ret meget af deres driftskapital, som på denne måde båndlægges, og såvel disse som de store har jo perioder, i hvilke der skal anvendes en betydelig kapitalmængde i selskaberne, og så er det jo lidt ærgerligt, at man skal hen i banken og låne sine egne penge til 7-8 pct.

Jeg vil derfor henstille til den højtærede minister, at han dels udtaler sig om spørgsmålet, dels gør, hvad han kan for at søge de problemer løst, som denne skrivelse omhandler.

Fanger: Da udbyttedelingsloven blev gennemført, var en hel del i vort parti imod den; men flertallet stemte for den, fordi det var en frivillig ordning, der indførtes, og det væsentligste, der kunne indvendes, var, at man fik en hel del administrationsudgifter.

Loven har virket et stykke tid og er nu foreslået forlænget uforandret, dog uden revisionsbestemmelse. Vi kan tiltræde forlængelsen. Det er jo sådan, at når man har indført noget, skal man tænke sig om to gange, før man helt ophæver det igen. Ordningen er fortsat frivillig, og det er et stort

spørgsmål, om der overhovedet er blevet ændret i den rytme, der er for oprettelsen af sociale fonds. Sådanne oprettelser har fundet sted i stedsse større omfang på frivillig basis, og det ville også være sket uden denne lov; men vi kan altså tiltræde, at loven forlænges.

Rimstad: Det er jo en meget kortfattet betænkning, der foreligger efter lovforslagets første behandling. Vi har derfor ikke haft lejlighed til at høre nærmere om det, som udvalget har arbejdet med, og jeg skal som følge heraf indskrænke mig til at fremsætte et par principielle bemærkninger om denne lovgivning.

Vort parti kan give dette lovforslag til slutning, idet vi dog gerne vil benytte lejligheden til at understrege, at tilslutningen fra vor side altid vil være betinget af, at ordningen hviler på frivillighed. Når vi vil understrege dette her, skyldes det særlig, at den radikale ordfører, det ærede medlem hr. Baunsgaard, ved lovforslagets første behandling udtalte, at han ville græde tørre tårer den dag, man ville forlade det frivillige initiativ på dette område. Vi har undret os over denne udtalelse fra ordføreren for et parti, der i hvert fald selv ønsker at blive benævnt liberalt. Vi forstår simpelt hen ikke udtalelsen. Der er her tale om et spørgsmål af så principiel karakter, at man ikke engang fra socialdemokratisk side har ønsket at gribe ind i forholdet mellem arbejdere og arbejdsgivere med krav om en tvangsmæssig ordning. Vi vil stærkt advare imod enhver tvangsmæssig ordning på dette område. Dér, hvor frivillige ordninger om udbyttedeling er truffet, er de et udmærket grundlag for oparbejdelsen af en virkelig gensidig tillid mellem de to parter, det drejer sig om. En tvangsmæssig ordning vil helt forrykke dette forhold.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg takker udvalget for den enstemmige indstilling om lovforslagets vedtagelse uforandret, så at udbyttedelingsloven kan forlænges.

Til det ærede medlem hr. Rimstad vil jeg gerne sige, at ordningen fortsat er frivillig. Hvorvidt man måtte ønske noget andet senere, vil jo afhænge af bedømmel-

[Arbejdsministeren.]

sen af, hvad vi får ud af ordningen, men det spørgsmål står slet ikke på dagsordenen i dag.

Med hensyn til det spørgsmål, det ærede medlem hr. Anker Lau rejste, er det jo rigtigt, at udbyttedelingsnævnet har den opfattelse, at tanken kunne fremmes, hvis man kunne få nogle gunstigere skatteregler med hensyn til de penge, man har sat til side. Jeg har været enig med nævnet heri og har skrevet til finansministeriet om det, men det mener, at sagen hører sammen med andre forhold i loven om renteforsikringer, herunder bl. a. spørgsmålet om henlæggelser til pensionsfonds, og i den sammenhæng har man taget det op. Men i anledning af det rejste spørgsmål skal jeg henvende mig til finansministeren og sige, at udvalget her har den opfattelse, at man bør fremme en nyordning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg stiller forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om sandflugtens bekæmpelse.

(Første behandling findes i tidenden sp. 448, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 145).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Evald Kristensen: Udvalget har holdt 5 møder, det har haft samråd med den højtærede landbrugsminister og har afgivet en udførlig betænkning. Der er af ministeren stillet 2 ændringsforslag, som er tiltrådt af udvalget.

Det første ændringsforslag er stillet til § 6, stk. 2, hvorefter klitmyndighederne kan give offentligheden adgang til færdsel til fods og ophold på fredede strækninger. Der foreslås nu en ændring i paragraffen, således at det bliver ophold af kortere varighed, der kan gives tilladelse til.

Det andet ændringsforslag er til lovforslagets § 17 og drejer sig om udgifterne ved sandflugtskommissionernes virksomhed. Udgifter ved dæmningsarbejder på statens arealer foreslås afholdt alene af statskassen, medens udgifter ved dæmningsarbejder på de fredede arealer fremtidig skal afholdes med fem sjettedele af statskassen og en sjettedel af vedkommende kommune, idet amtsfondenes part nu udgår.

Jeg skal ikke her ved anden behandling tilføje mange ord til det, jeg sagde ved første behandling, men vil blot henvise til den udførlige betænkning, udvalget har afgivet. Jeg vil også pege på, at det under udvalgsarbejdet gang på gang er blevet fastslået, at lovens formål er at forhindre sandflugt, og når der i §§ 5-8 findes forbud mod på sandflugtsfredede strækninger at opføre nye bygninger eller at foretage tilbygning til eller ombygning i væsentlig ændret skikkelse af eksisterende bygninger, er det altså for at bevare klitterne, hindre, at de bliver udsat for sandflugt, og bevare det skønne stykke natur, klitstrækningerne udgør.

§ 6 i lovforslaget om offentlighedens adgang til klitstrækninger hilser vi i mit parti med stor tilfredshed. Der er jo her tale om en ret, offentligheden har vundet